

Kwartaalschrift van de Historische Vereniging Old Reurle

Opgericht 15 februari 1984

jaargang 22 nummer 1 (1ste kwartaal 2005)

Van de voorzitter

Ik heb in al die jaren bij het schrijven van dit stukje altijd nog wel iets kunnen bedenken over een bepaald onderwerp dat de moeite waard was, maar voor dit kwartaal zit ik er erg tegenaan te hikken.

Totaal geen inspiratie zeggen ze dan.

Alle recepties en nieuwjaarsvisite's zijn achter de rug en hebben we overleefd.

Van het nieuws in de kranten word je in het algemeen ook niet vrolijk en de berichten over Berkelland brengen daar geen wijziging in..

Zou onbewust de kater van "dag Ruurlo dag" nog wat nawerken ondanks de mooie sleutelhanger die we allemaal kregen?

Op de ledenbijeenkomst van februari heb ik u al een beetje bijgepraat over mijn persoonlijk welzijn.

De laatste berichten hierover zijn dat ik op 28 februari weer aan een nieuwe chemokuur moet beginnen en we zijn erg benieuwd hoe dat afloopt.

Ik houd u op de hoogte.

Martin Kok, voorzitter

Van het secretariaat

Op 9 maart 2005 is de algemene ledenvergadering .

Aanvang om 19.15 uur precies.

De agenda voor de vergadering staat in deze Kroezeboom.

Na afloop van de vergadering wordt een lezing gegeven door dhr. Koos van Zomeren.(zie winterprogramma in dit blad)

Verder vindt u in deze Kroezeboom een lijst met artikelen die in het regioarchief in Doetinchem voor Old Reurle bewaard worden.

Bij een bezoek aan het archief kunt u die inzien.

Tot ziens op 9 maart a.s.

Leo Besselink, secretaris

*Gediplomeerd Hoefsmid.
Kachel- & Rijtuigsmid.
Handel in alle soorten*
RIJWIELEN.
*Reparatie-inrichting en levering van
alle onderdelen. Gelegenheid tot het huren
van rijwielen.*
Aanbevelend

Agenda jaarvergadering

Op woensdag 9 maart 2005 vindt overeenkomstig het huishoudelijk reglement de ledenvergadering plaats van de Historische Vereniging "Old Reurle".

Aanvang 19.15 uur precies in de zaal De Luifel te Ruurlo.

U bent allen van harte uitgenodigd.

1. **Opening**
2. **Notulen van de vorige vergadering** d.d. 10 maart 2004 (zie Kroezeboom, jg 21 nr. 2/2004).
3. **Ingekomen stukken.**
4. **Jaarverslag secretaris.**
5. **Jaarverslag penningmeester.**
6. **Verslag van kascontrolecommissie.**
Dhr. F.Kok en dhr. H. Halfman.
7. **Benoeming nieuw lid kascommissie**
Dhr Kok is aftredend, en zal worden vervangen door het reservelid dhr. C Vredeveld.
Er moet een nieuw reservelid benoemd worden.
8. **Bestuursverkiezing:**
Aftredend zijn mw. I.H. Brinkhuis en de heer J.Bakker.

Beiden stellen zich herkiesbaar.
Namen van tegenkandidaten kunnen tot de vergadering worden ingediend bij de secretaris.
9. **Rondvraag.**
10. **Sluiting.**

Winterprogramma en excursie

9 maart 2005

Voor leden van "Old Reurle" begint om 19.15 uur de jaarvergadering.

Het programma vanaf 20.00 uur hebben we, in het kader van de boekenweek, samen met de openbare bibliotheek Ruurlo georganiseerd. Het thema van de week is dit jaar: Geschiedenis – spiegel van Holland.

De heer Koos van Zomeren zal vertellen over: Onze geschiedenis in boeken.

Dat is voor ons als historische vereniging een heel toepasselijk onderwerp, dus graag tot ziens op woensdag 9 maart.

13 april 2005

Omdat fotograaf Ad van Roosendaal het op deze avond laat afweten, hebben we een andere spreker moeten zoeken. Deze hebben we gevonden in de persoon van prof. dr. ir. Jos Lankveld uit Zevenaar. Het onderwerp is: De geschiedenis van de zuivel-industrie in de Achterhoek in het algemeen en in Ruurlo in het bijzonder.

Deze avond houden we samen met "Het Historisch Genootschap" Lochem – Laren – Barchem.

Excursie

Naar aanleiding van de lezing "Zicht op het nabije Rheinland" die de heer Jan Berends in februari heeft gehouden, organiseren we op donderdag 2 juni 2005 onder zijn leiding weer een excursie.

Programma.

8.00 uur vertrek bij "De Luifel". Tocht via Anholt slingerend door het Rheinland naar Kalkar.

9.45 uur koffie met gebak. Wandeling op eigen gelegenheid door Kalkar.

11.00 uur bezichtiging van de St. Nicolaïkerche met de beroemde altaren in Kalkar.

12.00 uur vertrek naar Walbeck via Kevelaer.

13.00 uur lunch in Walbeck.

14.00 uur naar Klooster Kamp met een prachtige tuin en een korte wandeling.

15.00 uur vertrek Kamp naar Orsoy, een vestingstadje aan de Rijn. Wandeling of borrel.

16.30 uur vertrek naar Ruurlo.

18.00 uur aankomst bij "De Luifel".

Ook als u de avond niet bijgewoond heeft is het een prachtig reisje, dat natuurlijk alleen doorgaat als er voldoende deelname is. In de bus zijn 50 plaatsen.

De kosten voor deze tocht zijn € 35,- voor leden en € 37.50 voor niet-leden. Inbegrepen zijn de entrees, de "Kaffee mit Kuchen", lunch, fooien e.d.

U kunt zich opgeven via het bijgevoegde inlegformulier: de volgorde van binnenkomst bepaalt de deelname. **Opgave voor 1 april!**

U krijgt telefonisch bericht als u mee kunt en vervolgens kunt u het bedrag overmaken aan de penningmeester, reknr. 3567.22.996 t.n.v Historische Vereniging "Old Reurle". 05.02 (02)

Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met Ineke Brinkhuis, tel: 453376 of Reina Greupink, tel: 452477.

Met vriendelijke groet, Ineke en Reina

**Inventarislijst archief Historische
vereniging Old-Reurle
(in regio archief te Doetinchem)**

Doos 1: diversen

- Kopie van schoolmeesters en kosterboek 1759 met kasboek tot 1850
- boek Vorden: historische verkenning
- boek Zelhem: rondom het boerenleven in Zelhem
- boek Ruurlo: door de jaren heen
- krantenknipsel doolhof 14 mei 1987
- jaarverslag 1939:
 - coöp. Zuivelfabriek De Volharding
 - coöp. Dorpsvereniging
 - coöp. Boerenleenbank
 - coöp. Varkensfokvereniging
- ver.tijdschrift De Kroezeboom met huis no's van dorp Ruurlo 1872-1885
- kopie overlijdensbrief van Dinant ten Arve
- tijdschrift De Schoarpoal no 3/1988
- correspondentie hr. Albers uit Nuenen met D. ten Arve van 25 maart 1988
- veldnamen Ruurlo, 1984-1985
- kopie kadaster Ruurlo, ca 1810
- kaart dorp Ruurlo, 1820
- veldnamen Venterboer
- veldnamen Ruurlo, diversen
- gegevens Gulikers stamboom
- kadaster waterschap, 1846
- krantenknipsels W.O. II
- geschiedenis Plasbekke
- geschiedenis Tragter (kooier)
- geschiedenis Langenbarg
- geschiedenis Bleumkesmaat, de Kloas Heurne
- geschiedenis Coerman (Broek)

't Arve of Evershuus en zijn bewoners vanaf 1500,
door D. Ten Arve

- hagenplaats Veldhoek
- krantenknipsels postkantoor
- huisnamen Ruurlo, 1924-1940/41

Doos Huize Ruurlo:

- boek Nederlandse kastelen en hun historie, derde deel, door jhr. Beelaerts van Blokland (wat betreft Ruurlo/kasteel Ruurlo), eind vorige eeuw uitg. Elsevier
- kaart landgoed Veldhoek, 1950-1960
- kopie domeinveiling
- informatie over tegelkachel in raadzaal huize Ruurlo, vanuit Berlijn, in Duitse taal 1802
- stamboom bewoners huize Ruurlo
- kaart omgeving kasteel huize Ruurlo
- lijst met namen van familie van Heeckeren, die begraven zijn in de grafkelder op het algemeen kerkhof in Ruurlo.
- diverse wijkgegevens gemeente Ruurlo, 1830
- boekje Hengelo (Gld.) met boerderij en veldnamen
- kaarten gemeente Ruurlo

nieuwjaarswens van dichter J. ten Arve

Aanwezige foto,s

De foto's zijn verzameld in albums en aanwezig bij Gerrit Kleyn Winkel.

- Foto boek van dhr. E. v. Binsbergen over Ruurlo eind 19^e eeuw
- Fotoboek Achterhoekse folkloredansers met reisverslag van reis naar Denemarken in februari 1948
- diverse foto's boerendansers
- diverse krantenfoto's
- school A (Kerst Zwart), 1905-1914-1918-1929
- foto school A
- school de Bruil, 1910-1912-1920-1925-1930
- Koekoekschool , 1928
- foto Koekoekschool voor de afbraak
- school de Veldhoek, 1917
- Willibrordschool, 1930-1937-1943-1949-1950
- toneelvereniging dorp 1918
- 25-jarig jubileum burg. Van Arkel
- Foto's ruilverkaveling
- Foto's fam. Van Langen en J. van Langen
- Foto's keurmeesters geitenfokvereniging.
- Witte Riet, ingang Marienvelde
- kikkerpoel Laarbrake
- voetbalvereniging Ruurlo, 1931-1934-1950
- kasteel Ruurlo
- foto weg naar Zelhem
- foto naailes toneelvereniging 1918
- diverse oude foto's dorp Ruurlo

- fotoalbum fam. Hendriks (geschonken door mevr. Gotink in 1990)
- lijsten met namen van diverse schoolfoto's , als boven genoemd.
- diverse foto's van bewoners van Ruurlo in albums (oude familie kiekjes)
- doos oude verhalen van Ruurlo:
- oude gebouwen van Ruurlo
- kaartenbak veldnamen archief Old Reurle
- feestgidsen/gedenkboeken/diverse rekeningen/lijsten
- Pastoors/Predikanten/huwelijksregister

Alle foto's zijn inmiddels verzameld in albums

Gemeente stukken Ruurlo:

- doos G 1: 1924-1836
- doos G 2: 1837-1866
- doos G 3: 1867-1890
- doos G 4: 1890-1918
- doos G 5 in-en uitgaande stukken gemeente Ruurlo

Kerkboeken:

- doos K 1: 1670, belijdenis, huwelijk, geboorte, doop (vanaf 1700), overlijden
- doos K 2: doopboeken 1670-1732
- lidmaten 1666-1732
- huwelijken 1670-1732

Diversen:

- Hotel Avenarius: bestek en tekeningen en correspondentie tussen architect Hartmann en baron Willem van Heeckeren, 1878-1879 (geschonken door de heer W. v.d. Berg). (dit archief is bij Gerrit Kleyn Winkel)
- Ringband met foto's en krantenknipsels van het afscheid van zuster Harmsen in 1950, geschonken door mevr. Kasteleyn.
- Archief tevens orgaan van de oudheidkundige vereniging DE GRAAFSCHAP.
- Index van tijdschriften Oudheidkundige vereniging De Graafschap 1925-1970.
- Aanwezig zijn de volgende tijdschriften:
register van onderwerpen deel I en II "Archief van de Graafschap"
Register deel I, II, III en IV van "Archief van de Graafschap"
Exemplaar d.d. 25 december 1930
kerstmis 1936
juli 1946
kerstmis 1947
december 1954-1955-1956

- Jaarboek "Archief van de Graafschap" 1980-1981
- Jaarboek Achterhoek en de Liemers – gemeente-wapens 1982
- Jaarboek Achterhoek en de Liemers 1983-1984-1985-1986-1987-2000-2002-2003
- Boek "Op zoek naar huis, straat of buurt", handleiding voor historisch huizenonderzoek.
- Boek oude ansichten Ruurlo
- Boek de Molle iv door G.A. v.d. Lugt
- Boek Bessy Rane door Mrs Henry Wood uit 1874
- Boek blinde vioolspeler van H.Muller uit 1828
- Boek ansichten Ruurlo
- Boek 'Ruurlo door de jaren heen'
- Rapportboekje van dhr. v. Essen
- Rapportboekje van Wim Besselink openbare lagere school 1922 (hoofd was destijds Kerst Zwart)
- Ontvangen na het overlijden van dhr. B. van Essen van de nabestaanden: diverse krantenknipsels over Ruurlo
- Krantenknipselarchief vanaf 1960 van Ruurlo, geschonken door Gelders Dagblad Lochem
- Diverse krantenknipsels en informatie Ruurlo van erven meester van Groningen
- Oude foto's van Ruurlo
- Foto's openluchtspel
- Het boerenerf in vroeger tijd.
- De reconstructie van de Engelse Schans.
- Leemtelijst van de Gelderse geschiedenis in de 19^e en 20^e eeuw.
- Bijdragen en mededelingen Gelre 1999-2001-2002-2003-2004
- Rapportage archeologische begeleiding van het Kerkplein te Ruurlo 2002

Krantenknipsels zijn ook bij Reina Greupink en Bert Kettelerij (dhr. van Groningen)

Boerderijnamen van Ruurlo

Wijk P: Windmolenveld / Formerhoek

P 1 Heikamp

Deze boerderij van 1854 lag in die tijd helemaal op het heidegebied van de voormalige Markegronden van Ruurlo.

Als men de brug vanaf de Vordenseweg richting Zelhem en Hengelo overgaat, dan heet deze de Heetbrugge (heet is heide).

Thans is de Heikamp aan de Hengeloseweg 2 een pannenkoekenboerderij.

P 2 Slagman 't Slag (Zadelmaker)

Omstreeks 1725 woonden op dit erf Marten Harmen Hulshof met zijn vrouw Geesken Freeman afkomstig van Vreeman G 30.

Aan het begin van de vroegere oprijlaan van het Huis te Ruurlo stond een slagboom en deze boerderij stond daar vlakbij.

Omstreeks 1830 werd deze oprijlaan in gebruik genomen voor de totstandkoming van de Rijksstraatweg van Zutphen naar Winterswijk, thans de Vordenseweg. Mogelijk heeft op de Slagmansdijk 1 ooit een Zadelmaker gewoond.

P 3 Nieuwen Dekker (van Straten)

Deze boerderij werd in 1814 gebouwd nabij de Dekkershutte. In het midden van de 19^e eeuw woonden er van Stratens.

Het boerderijtje aan de Dekkersweg 4 is in 1964 geheel herbouwd en dient tot woonhuis.

P 4 Dekkershutte

De eerste bewoners kwamen van B 21 Het Kettelshuis en heetten Kettel. In het begin van de 19^e eeuw woonde er de familie Dekker.

De Dekkershutte is omstreeks 1880 afgebroken.

P 4 Ruiterbosch

In 1912 gaat huisnummer van de vorige boerderij naar deze boerderij aan de Ruiterboschweg 2.

P 4a Nieuw Weideman

Deze boerderij aan de Ruiterboschweg 5 dateert van 1930.

P 5 Mandenmakersplaatse (Den Dekker)

In 1650 woonde op de Arnts camp Gerrit Mandemaker. In 1734 kwam de familie Dekkers er te wonen.

In 1867 is deze boerderij die nabij P 3 stond gesloopt.

P 5 De Hoop

Het huisnummer van de vorige boerderij gaat naar de Hoop, gebouwd in 1917 aan de Hengeloseweg 4.

P 6 Larenschot (Pasman)

Pasmansgoet komt al in 1494 voor in het Schattingsregister van het kwartier Zutphen.

In het verpondingboek van 1650 wordt Derck Pasman op Larenschot aan de Bekke vermeld, thans de Baaksebeek. Het adres is Dekkersweg 1.

P 7 Voermaag

Bewoners in 1671 zijn op deze plek Derck Voermaag met vrouw Hendrikjen Wessels.

In de 19^e eeuw is de Veurmaag een oude herberg en ook postagentschap uit de tijd dat de Wiersseweg een zomerweg was die naar Vorden ging.

Het adres is thans Wiersseweg 76.

P 8 Louwke

Omstreeks 1650 woonden op het Louwken van Derk Pasman, Bernd Lueks.

En omstreeks 1715 Albert Strikker of Louwke. Anno 1765 is het Teunis op Louwke. De naam Louwke kan afgeleid zijn van Laurens.

Het adres: Wiersseweg 78

P 9 De Spijzerij

In 1650 werd de Spijzerij al genoemd in het bezit van Jagermeester Eck. Het ligt voor de hand dat de naam te verklaren is met dat er levensmiddelen werden bereid.

De boerderij heeft tot 1862 gestaan nabij de Wiersseweg 55.

P 10 Denzicht

Deze boerderij werd in 1811 meteen als dubbel woonhuis gebouwd.

In de eerste woning kwam Jannes Sieverink van A 10 Luggenhorst bij Krashof. 05.05 (05)

In de tweede woning Garrit Arfman van 0 8
Beeuwken.

Het adres is thans Dennendiekske 2.

P 11 De Kleine Forme

In 't Erflynsboek van Lochem wordt in 1583 Coenraat
Forme op de Kleine Forme vermeld.

Vanaf 1735 was er een tweede woning bij.....

In 1921 woonde er Theodora gravin van Limburg
Stirum. Zij kwam op 78 jarige leeftijd om het leven
onder een trein bij de overweg op de Binnenmansdijk.

Het adres. Vordenseweg 6

P 12 Groote Forme

De Groote Forme komt al in 1494 voor in het
schattingsregister van het kwartier van Zutphen.

Zij was gelegen op een pol en door grachten omgeven
en werd ook wel een "Havesathe" genoemd. De
families die er woonden werden Former en later te
Forme genoemd. Dit was tot 1735.

In 1890 was er een uitbraak van miltvuur en werden de
kadavers in de grachten om de oude boerderij
geworpen, die alvorens gedempt waren, en er werd
ongeblyste kalk toegepast.

Ook werd de oude boerderij afgebroken en aan de
overkant van de weg herbouwd en in 1904 kwam er een
tweede bij.

De adressen zijn: Formerhoekweg 1 en 3

P 13 Het Rommelder

In het verpondingboek anno 1650 wordt de
Rommelierskamp vermeld met Tonnis Rommelder op
Rommeliershuis en hof.

In 1808 is er nog een tweede woning bij gekomen. Een
rommeler was een koopman van lompen en vodden die
toendertijd nog bruikbaar waren voor de
papierindustrie.

Het adres: Formerhoekweg 3

P 14 Steenbreker (Vriendenbarg)

Eerst gebouwd in 1851 voor de linnenwever Evert
Steenbreker.

Het adres: Formerhoekweg 5

P 15 Klein Rommelder of Vettehen

Op het erf van het Rommelder werd Klein Rommelder
in 1799 gebouwd voor Jan Klein Egelink met vrouw
Willemina Mogenzomp.

Het adres: Formerhoekweg 7

P 16 De Boeze (Boezerij)

In 1673 staat Frijne op de Boezerij als bewoner
genoteerd. Op het erf was veel zompige woeste grond,
met boeze (mogelijk werden hier biezen mee bedoeld).

Het adres: Hengeloseweg 5

P 17 Klokkenkamp

Volgens mondelinge overlevering werden er klokken in
de 80-jarige oorlog op deze kamp verstoppt. In 1806
werd er een boerderij gebouwd voor Garritjan Abbink
getrouwd met Teuniken Teunissen.

Het adres: Hengeloseweg 8

P 18 Heetkamp

In 1825 is deze boerderij op een heidekamp gebouwd.
Eerste bewoners waren Harmen Abbink met vrouw
Lammerdina Boomkamp.

Het adres: Hengeloseweg 8

P 19 Jansen te Arve (Veldkamp)

In 1834 kwamen er ten Arve's te wonen, afkomstig van
R 8 de Boskamp.

In 1909 trouwde Jantjen ten Arve met Garrit Jansen, bij
welke nu de boerderijnaam verklaard kan worden.

Het adres: Ruiterboschweg 8

P 20 Veldzicht

Op de Hengeloseweg 1 is in 1912 Veldzicht gebouwd.
Thans bevindt zich hier Hotel de Herberg met het
restaurant De Tuinkamer.

P 21 Tolhuis

In 1859 gebouwd voor de tolgaarder Laurens T.
Doornspiek van A 24.

Dit was in opdracht van de Hummelose Enschedese
Kunsweg organisatie, de H.E.K.

Het adres: Hengeloseweg 7

P 22 Het Laarhuis

Deze boerderij van 1872 heeft tot 1961 gestaan aan de
Dekkersweg en had toen nog het adres nummer D 7.

P 23 Dekkers (Kapers)

De boerderij is van 1872 en in 1902 kwam de familie
Kapers daar te wonen.

Het adres: Dekkersweg 61

05.06 (06)

P 26 Nieuwe Forme (Flierman)

In de Forme Hoek werd de Nieuwe Forme in 1901 gebouwd. In het begin van de vorige eeuw hertrouwde de weduwe van Reint Bouwmeester met Hendrik Flierman van D 16.

Het adres: Formerhoekweg 2

P 27 Starink (Wolsink)

Het boerderijtje van 1905 werd aan de Dekkersweg 8 voor de familie Starink gebouwd.

In 1929 trouwde dochter Jantje T. Starink met Gerrit H. Wolsink uit Hengelo.

Het adres: Dekkersweg 8

P 28 Pardijs

De woning is in 1920 gebouwd en genoemd naar de tweede man van Gerharda M. Wolsink, Derk J. Pardijs.

Het adres: Windmolenveldweg 2

P 29 Het Hof

Aan de Dekkersweg 10 bevindt zich deze boerderij van 1925 gebouwd voor Theodorus Wiegerinck.

Tekst : M.J. barones van Heeckeren van Kell
Bronnen : F. Toevank
Gemeentearchief Ruurlo

Nijverheid deel 2

Het duurde een aantal jaren voordat er weer een aanvraag door de raad goedgekeurd moest worden, maar; in de vergadering van 22 juni 1849 wordt door den Burgemeester eene missive ter tafel gebracht van den Heer Districts Commissaris van Zutphen d.d. 8e dezer nr. 629, daarbij ten sinne van Mevrouw de Douairière Baronesse van Heeckeren van Kell houdende om daarbij aangevoerde redenen verzoek in de onmiddellijke nabijheid van het dorp alhier eene windkoom-pel en oliemolen te mogen oprigten terwijl door den burgemeester tevens wordt te kennen gegeven, dat, door de Hoogwelgeboren Vrouwe Douairière van Heeckeren van Kell is verklaard dat ingeval van vergunning de oprigting van bedoelde molen zal plaats hebben op het perceel bouwland voorkomende bij het kadaster onder nr.4 der sectie A.

In aanmerking nemende dat dit verzoek ingevolge de gemaakte bepalingen, behoorlijk ter kennis van de ingezetenen dezer gemeente is gebracht geworden, en dat hiertegen geene reclames zijn ingekomen; zoo is na deliberatie goedgevonden:

Aan den Heer Districts Commissaris van Zutphen te kennen te geven dat, de oprigting eener koomwind-pel en oliemolen op het perceel bouwland voorkomende bij het kad. onder nr.4 sectie A tot gerief van het grootste gedeelte der ingezetenen dezer gemeente kan worden gerekend in de daarstelling derzelve mitsdien als zeer wenselijk te beschouwen, dat de Raad alzoo hiertegen geene bedenkingen heeft en daarom de vrijheid neemt in overweging te geven en daartoe adviserende dat de gevraagde vergunning moge worden verleend.

Agneta, tekening door Wim Bluemers 1988

Enkele dagen later zit de gemeente Raad weer bij elkaar. Nu naar aanleiding van een schrijven van den Heer Districts Commissaris van Zutphen d.d. 14^e dezer betreffende een adres van de heer J.W.Heersink wonende te Hummelo, die daarin autorisatie verzoekt op een stuk bouwland gelegen op Lusink in deze gemeente en voorkomende bij het kadaster onder nr. 1148 der sektie B om daar eene wind-korenmolen te mogen bouwen.

In aanmerking nemende dat dit verzoek overeenkomstig de gemaakte bepalingen ter kennis der ingezetenen van deze gemeente is gebracht en dat hiertegen geene reclames zijn binnengekomen,

Zoo is na deliberatie goedgevonden;

Aan den heer Districts Commissaris van Zutphen te kennen te geven dat de daarstelling eener derde koommolen binnen deze gemeente in het algemeen belang van de ingezetenen kan worden geacht, dat de Raad ook hiertegen geene bedenkingen heeft en alzoo de eer heeft in overweging te geven, de oprichting eener windkorenmolen op het perceel bouwland voorkomende bij het kadaster onder no. 1148 der sektie B, aan den adressant worde toegestaan.

(deze molen is er nooit gekomen, de plek lag ongeveer waar nu de volkstuinten achter Paskolk liggen. red)

Hoewel u misschien denkt, dat is nog eens vlot een besluit nemen en de zaak afwerken, dan blijkt uit het vervolg dat er toch ook voorschriften aan een vergunning waren verbonden. Want drie weken later kwam er, naar aanleiding van de bouw van een molen te Ruurlo, een extract uit het Register besluiten, van G.S. bij het gemeentebestuur waarin het volgende stond.

Donderdag 19 juli 1849

Gelezen een extract uit het register der resolutiën van Z.E. den Minister van Financiën d.d. 10e dezer nr.20 afdeling accijnzen waarbij aan Vr. G.S.A. baronesse van Pabst, douairière van den heer W.H.A.C. baron van Heeckeren van Kell vergunning wordt verleend, om in de gemeente Ruurlo op het perceel kadastraal bekend in sektie A nr.4 eene wind-koren en oliemolen te bouwen, onder volgende voorwaarden.

Dat tusschen zons onder en opgang van de molen geen gebruik zal worden mogen gemaakt dan alleen tot het malen van granen, wanneer daartoe bij de wet gevorderde toestemming des onvangers is bekomen.

Dat deze vergunning zal worden beschouwd als te zijn ingetrokken wanneer daarvan na verloop van een jaar na dagtekening der genoemde resolutie geen gebruik is gemaakt.

Om op derzelver molen ook granen te pellen onder de volgende voorwaarden.

Dat deze vergunning aan eenen volgenden eigenaar of huurder van den molen geen regt of aanspraak op gelijke gunst geven zal en dat dezelve zal worden ingetrokken zoodra daarvan eenig misbruik is gemaakt.

Dat door requestrante geene aan den accijns onderworpen granen, al ware het ook om die te pellen, op haren molen mogen worden ontvangen dan voorzien van eene quitantie van betaalden accijns, en welke quitantie nimmer zal mogen dienen en tot het pellen en tot het malen van die granen.

Dat requestrante door het genot dezer vergunning zal geacht worden zich ten aanzien der granen op hare molen ter pelling aangenomen, vrijwillig te hebben onderworpen aan dezelfde boeten en straffen als bij bovengenoemde Wet op het gemaal zijn vastgesteld met opzigt tot de granen welke op de molen worden bezorgd om te worden gemalen, zullende mitsdien ook wanneer belaste granen worden gepeld, het pelwerk in de daatoe behoorende kaar zoodanig moeten zijn ingerigt dat daarin minstens één zak graan tegelijk kan worden uitgestort en alzoo de paragrafen 2 en 3 van artikel 22 der meer-genoemde wet volledig toepassing kunnen erlangen.

--- Is goedgevonden daarvan kennis te geven aan het gemeentebestuur van Ruurlo.

In de vergadering van 18 januari 1851 wordt een extract uit het Register der besluiten van G.S. d.d. 27 dec. l.l. nr.58 voorgelezen daarbij ten sinne van bericht en consideration toezenden een adres van J.Zwolsman te Lochem, vergunning verzoekende tot het oprigten van eene windkorenmolen binnen deze gemeente op het land voorkomende bij het kadaster onder nr.1148 der sektie B op welk stuk reeds vroeger aan J.W.Heersink vergunning tot daarstelling eener molen is verleend bij resolutie van zijne Exellentie den Minister van Financiën d.d. 30 augustus 1849 nr.55 doch thans is vervallen doordien er reeds meer dan een jaar is verlopen binnen welke tijd de bebouwing dier molen had moeten plaats hebben.

In aanmerking nemende dat dit verzoek overeenkomstig de gemaakte bepalingen vervat in prov.blad nr. 67 van 1836 behoorlijk ter kennis van de ingezetenen dezer gemeente is gebracht geworden en dat hiertegen geen reclames zijn ingekomen,

Zoo is na deliberatie goedgevonden,

Aan hunne Ed.Gr.Achth. de G.S. van Gelderland te kennen te geven zooals geschiedt bij dezen dat bij den Raad geene bedenkingen be-staan tegen de oprigting van bedoelde molen, dat zulks in het algemeen belang te achten is en daarom de eer heeft in overweging te geven de oprigting eener windkorenmolen

op het perceel bouwland voorkomende bij het kadaster onder nr. 1148 der sectie B in deze gemeente van den adressant toe te staan.

Slechts enkele maanden later is er een nieuw verzoek van de Baronesse Douairière van Heeckeren van Kell om in de loop van het jaar een wind-koren-pel en oliemolen te mogen daarstellen op een stuk bouwland gelegen bij het dorp dezer gemeente en voorkomende bij het kadaster onder nr.4 der sectie A.

In aanmerking nemende dat dit verzoek overeenkomstig de gemaakte bepalingen, behoorlijk ter kennis van de ingezetenen dezer gemeente is gebracht geworden en dat hiertegen geene reclames zijn ingekomen:

Zoo is na deliberatie goedgevonden aan hunne Ed.Gr.Achth. de G.S. dezer provincie te kennen te geven zoo als geschiedt bij deze dat de oprigting eener windkoren-pel en oliemolen op het perc. Bouwland bij het kadaster bekend onder nr.4 de sectie A tot geryf van het grootste gedeelte der ingezetenen in deze gemeente kan worden gerekend en de daarstelling derzelve mitsdien als zeer wenschelijk is te beschouwen, dat de Raad hiertegen alzoo geen bedenkingen heeft en daarom de vrijheid neemt in overweging te geven de gevraagde vergunning te verlenen.

Het was ook wel noodzakelijk om deze windmolen te bouwen, daar de bestaande wind molen in het Windmolenveld niet voldoende windvang meer had. De zandverstuivingen en de heide er omheen raakten steeds dichter begroeid met dennen. Men had dit al wel proberen te ondervangen door er een rosmolen bij te nemen, doch dit was blijkbaar niet voldoende. Red.

In de raadsvergadering van december van dat zelfde jaar –1851- wordt een brief voorgelezen van de Minister van Staat, Commissaris des Konings in deze Provincie, over de oprichting van Kamers van koophandel en fabrieken.

Na bespreking wordt besloten aan zijne Excell. Den Minister van Staat, Commissaris des Konings voornoemd, te kennen te geven zoo als geschiedt bij deze, dat het belang van den plaatselijken handel en fabrieken alhier niet van dien aard is dat het wenschelijk zoude kunnen worden geacht de oprichting eener kamer van koophandel en fabrieken tot stand te brengen, noch eene zoodanige gemeenschappelijk met andere gemeenten daar te stellen.

De molen Agneta is inmiddels gereed gekomen, van de andere aanvragers is niets meer vernomen. Blijkbaar vond men 1 korenmolen voldoende voor

Ruurlo, waar bovendien de baron zijn pachters kon verplichten hun graan op zijn molen te laten malen.

In de notulen van de raadsvergadering van 31 januari 1853 staat dat de Gemeente Raad van Ruurlo;

In aanmerking nemende dat alhier een Grossier in sterke dranken aanwezig is, die sedert Mei laatst leden doorlopend krediet heeft bekomen en sedert dien tijd volgens bijliggenden staat 46 vaten en 67½ kan gedistilleerd uit de gemeente heeft doen vervoeren waarvan de gemeente opcenten ad. f.258,05 elders zijn betaald en alzoo aan hem behooren te worden gerestitueerd.

Overwegende dat voor deze uitgaaf geen post op de begroting over 1852 is uitgetrokken, en de post van de onvoorziene uitgaven ook niet toereikende is die som daaruit te vinden.

Overwegende voorts dat dezelfde genoegzaam kan worden gerestitueerd uit de gelden uit de gemeentekas voorhanden, aangezien de ontvangst van de opcenten op het gedistilleerd bij de begroting was geraamd op f.386,71½ heeft opgebracht,

Zoo is goedgevonden,

Hun Ed.Gr.Achth.H.H. de G.S. dezer Provincie te solliciteren, de som van f. 258,05 welke volgens den hierbij gevoegden staat voor elders betaalde gemeente opcenten wegens uitgevoerd gedistilleerd uit deze gemeente gedurende 1852, en de Rekening over dat jaar te mogen brengen, als eene uitgaaf bij de begroting niet voorzien.

Zullende extract dezes aan Hunne Ed.Gr.-Achth. voornoemd worden ingezonden.

De gemeente Raad voornoemd.

In de Raadsvergadering van 30 januari 1854 wordt na goedkeuring der notulen door de voorzitter medegegdeeld dat de Commissie, benoemd ter verzekering van een goede bewaring van gedenkstukken van geschiedenis en kunst tot nu toe geen voorwerpen van geschiedenis of kunst heeft kunnen opsporen.

Verder is er een adres van Bernardus Cornelus Bemer, daarbij te kennen gevende dat hij in het door hem nieuw gebouwde huis aan het noordeinde van het dorp gecoleerd nr.42a eene broodbakkerij wenscht op te rigten en daarom de vrijheid neemt te verzoeken daartoe vereischte vergunning moge worden verleend.

In aanmerking nemende dat dit verzoek ingevolge de gemaakte bepalingen van 1836 behoorlijk ter kennis van de ingezetenen in deze gemeente is gebracht geworden en dat daartegen geene reclames zijn ingekomen, zoo is na bespreking met algemeene stemmen goedgevonden:

Aan den adressant B.C.Bemer toe te staan eene broodbakkerij te mogen oprigten in deszelfs woonhuis in het dorp alhier gecoleerd no. 42a onder bepaling dat daardoor geen gevaar van brand te vreezen is.

De voorzitter geeft verder te kennen dat het misschien wenselijk is om dit jaar wederom eenige premiën tot aanmoediging der alhier gehouden jaarmarkten uit te loven, waarover gedelibereerd zijnde met algemeene stemmen is goedgevonden:

1^e Voor elk stuk rundvee boven de drie maanden oud hetwelk op de 4 alhier dit jaar te houden jaarmarkten zal worden aangebracht eene premie van 10 cents uit te betalen en

2^e aan den genen die voor het hoogste bedrag rundvee op elk der markten aan koopt een premie toe te leggen van f2,- en aan hem die daarna voor het meeste geld aankoopt een premie van f1,-

Dan is het een aantal jaren rustig en duurt het tot 1864 voordat er weer iets te melden valt.

In de raadsvergadering van 1 maart 1864 wordt een schrijven voorgelezen van het bestuur van de afdeling Zutphen der Geldersche Maatschappij van landbouw d.d. 11 januari l.l.

Daarbij onder anderen kennis gevende dat het voornemen bestaat om in hare zomervergadering alhier een graanmaaiwerktuig te doen tentoonstellen en voor het publiek te laten werken met verzoek ter tegemoetkoming in de kosten, welke door een en ander moeten worden gemaakt, van zijde der gemeente eene bijdrage te ontvangen.

Waarover gedelibereerd zijnde, met algemene stemmen is goedgevonden:

1^e Aan de afdeling Zutphen der Geldersche maatschappij van Landbouw een bijdrage van tien gulden te verleen ter gemoetkoming in de kosten, welke zullen moeten worden aangewend tot het tentoonstellen van een graanmaaiwerktuig alhier en het doen werken van hetzelfde in den oogst van dit jaar.

2^e Hun Ed.Gr.Achth., de G.S. van Gelderland te solliciteren zoo als geschiedt bij deze, gemelde som te mogen aanwijzen op den post van Onvoorziene Uitgaven waarop bij de begroting van dit jaar een som van f 191,27½ is uitgetrokken en waaruit tot dusver geene betalingen zijn gedaan.

Hoe het nu verder gegaan is met het graanmaai-werktuig komt nergens voor in de gemeentelijke notulen.

Inmiddels waren de tijden slechter geworden, veel boeren zagen het niet meer zitten en emigreerden naar Amerika.

Ook de Ruurlose boeren ging het slecht. De lonen waren laag, en men was blij er wat bij te kunnen verdienen.

Wel zette de vooruitgang voort, de spoorlijn werd aangelegd en de petroleumlamp deed zijn intrede. Het duurde echter tot voorbij 1890 eer de tijden iets beter werden.

Het vervolg van dit door wijlen de hr.Kreeftenberg geschreven artikel komt in: "Onder de Kroezeboom" nummer drie te staan.

Vluchtelingen uit Ruurlo

Roerige tijden hebben grote gevolgen. Niet in de laatste plaats voor de lokale bevolking. Dat gold in vroeger dagen en is tegenwoordig niet anders. Ook van de Graafschap en Ruurlo is bekend dat het er door de eeuwen heen niet altijd veilig en rustig is geweest. Uit angst of soms op bevel van hoger hand verlieten mensen huis en haard. Men vluchtte naar rustiger oorden, steden, het platteland, andere streken of in moeilijk begaanbare gebieden (Ruurlose Broek) waar men zich veiliger achtte. Bij belegeringen, natuurrampen, epidemieën (pest) en rondzwervende, plunderende troepen kunnen wij ons hierbij wel wat voorstellen.

Uit de geschiedenis is bekend dat rond 1585 (80-jarige oorlog) grote delen van de Graafschap onbevolkt waren geraakt. Alles was vernield en verlaten en in Ruurlo zouden nog maar een paar mensen hebben gewoond. Ook de invallen van "de Münsteren" rond 1565 brengen in de regio een vluchtelingenstroom op gang.

En zo komt het voor dat je bij genealogisch of archiefonderzoek in de archieven van omliggende dorpen en steden onverwachts aantekeningen over inwoners van Ruurlo tegen komt. Het zijn niet altijd vluchtelingen, dat zal duidelijk zijn, want er werd bijvoorbeeld bij afwezigheid van de plaatselijke dominee, in buurgemeenten gedoopt. Ook trouwde men wel in omliggende dorpen en steden. Voor (amateur) genealogen en historici zijn zulke aantekeningen van belang omdat ze een indruk van de tijd geven, maar vaak ook een "missing link" opleveren.

Over de jaren heb ik nogal wat gegevens verzameld van aantekeningen over Ruurloërs in verschillende plaatsen in de Graafschap. Aantekeningen die soms ouder zijn dan de eerste Ruurlose kerkboeken (± 1670). Tot mijn verrassing vond ik Ruurloërs in Voorst en omgeving (Wilp, Twello). Hier na volgt de lijst van doop- en trouwaankondigen van genoemde plaatsen over de periode 1658-1700.

08-07-1658 Voorst Trouw

Hendrik Aelberts (*snijder van Ruurlo*) z.v. Aelbert Hendriksen van Ruurlo en Grietjen Rijckels wed^e. v. Willem Jans van Empe. (∞ Voorst)

21-02-1661 Voorst Trouw

Egbert Jansen (v. Ruurlo) z.v. Jan Smeding (†) en Marie Peterzon d.v. Peter van Epe, beiden wonend bij Rijckelt op de Buytenweerd. (22-03 vertrokken naar Twello om te trouwen).

00-03-1661 Twello Trouw

Engbert Jansen van Ruurlo en Marie Peters. (att. van Ruurlo)

25-08-1661 Voorst Trouw

Willem Rutgers z.v. Rutger Hendriks van Ruurlo en Anneken Berents d.v. Berent Hester van Enschilten (?), Beiden wonend als dienstbode bij Marten Teunis in Empe.

09-01-1664 Voorst Trouw

Gerrit Claessen z.v. Jan Capen (†) van Oldenzeel won. te Epse onder Deventer en Hendersken Jans d.v. Jan Lamers/Lietinck (?) (†) van Ruurlo, wonende in Gietelo.

08-10-1665 Voorst Doop

Meys kind van Aelbert Hendriks v. Ruurlo (**bij ons gevlucht**)

15-04-1666 Voorst Trouw

Willem Hendriks z.v. Hendrick op Wermerinck in Gesscher en Mechteld Jansen d.v. Jan Alberts van Ruurlo. Beiden wonende in Noord Empe bij Bartelt de wever.

27-11-1667 Twello Trouw

Jan Willems van Ruurlo en Jenneken Jans

26-01-1668 Voorst Trouw

Reint Reints wed^r. v. Stijntje Jans in Empe en Trijntje Aelberts d.v. Aelbert Hendriks van Ruurlo.

06-02-1670 Twello Trouw

Jan Willems van Ruurlo en Jenneken Jansen van Apeldoorn.

02-04-1676 Voorst Trouw

Willem Everwellinck z.v. Jan Everwellinck van Ruurlo en Aaltjen Jans d.v. Jan Hendriks beiden won te Zutphen

(get. Jan Hendriks en Hendrik Everwellinck = Everwennink)

(*Jan Everwennink is op 15-02-1680 doopgetuige te Ruurlo*)

23-10-1681 Voorst Trouw

Egbert Hermans z.v. Herman toe Hal (†) van Ruurlo en Arendjen Jansen d.v. Jan Hendriks van Voorst. (*Willem Wassink en Jenneken ter Halle d.v. Herman ter Halle (†) trouwen op 04-06-1678 te Ruurlo*)

28-11-1696 Twello Trouw

Jan Berends z.v. Berend Voorders (†) uit Markelo en Mechteld Berends d.v. Berend Koelink van Ruurlo.

02-06-1700 Voorst Trouw

Gerrit Herms z.v. Hermen Gerrits (†) en Jenneken van O...van Ruurlo. (∞Voorst)

In de 18^e eeuw zijn er ook geregeld trouwaantekeningen in Voorst en Twello, waarbij ik de Ruurlose namen: Martens (2x), op de Schans, Strikkers (2x), Hakken en Mol noteerde. Waarom Voorst een aantrekkingskracht had op inwoners van Ruurlo is mij niet bekend. Gelegen aan de andere kant van de IJssel bood het wellicht meer veiligheid?

Peter Ten Arve

Wassenaar, 08-01-2005

Historische vereniging Old Reurle :

Bestuur :	
Voorzitter:	M.G. Kok, Barchemseweg 67, 7261 DB Ruurlo, Telefoon 0573-453090.
Secretaris:	L.W. Besselink, Noorderweme 6, 7261 PX Ruurlo, Telefoon 0573-452376, email: leo-besselink@hetnet.nl
Penningmeester:	A. Flierman, Vrochterdijk 16, 7244 PN Barchem, Telefoon 0573-451921
Bankrekening :	Rabo-Berkelland, Ruurlo, Rekeningnummer 3567.22.996 t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle.
Bestuursleden:	mw. R. Greupink-Wolsink, Hessenweg 4, 7261 AP Ruurlo, Telefoon 0573-452477. A.J. Kettelerij, Borculoeweg 62, 7261 BL Ruurlo, Telefoon 0573-452204. mw. I.H. Brinkhuis-Baltus, B.v. T. v. Serooskerkenweg 7, 7261 CT Ruurlo Telefoon 0573-453376. J.H. Bakker, Morsdijk 1, 7261 RX Ruurlo, Telefoon 0573-491293.
Commissies:	
Organisatie jaarprogramma:	mw. R. Greupink-Wolsink mw. I.H. Brinkhuis-Baltus.
Beheerder van het Archief en foto's van Ruurlo :	G.J. Kleyn Winkel, Dwarsdijk 10 7025 CR Halle Telefoon 0573-461248 A.J. Kettelerij
Genealogie en foto's van Ruurlo :	F. Toevank, Gerrit Sprokkereefstraat 2, 7261 GM Ruurlo Telefoon 0573-451390
Landbouwwerktuigen:	mw. R. Greupink-Wolsink A. Flierman G.J. Kleyn Winkel J. Oonk , Juttepad 6, 7021NP Zelhem, Telefoon 0314-625316
Archeologische werkgroep Coördinator:	J.H. Bakker
Project Geschilderd Old Reurle:	J.H. Bakker.
Verspreiding van tijdschrift "Onder d'n Kroezeboom" :	mw. R. Greupink-Wolsink
Redactie Kroezeboom:	
Eindredacteur :	J.H. Tornij; Watersnipstraat 2, 7132 DG Lichtenvoorde Telefoon 0544-379691
Redactieleden:	W.J. Bluemers, Schoolstraat 1, 7261 GH Ruurlo Telefoon 0573-452062. H. Post, 't Heering 13, 7261 VK Ruurlo, telefoon 0573-451264
Internetsite :	www.oldreurle.nl

Registratie bij Kamer van Koophandel te Arnhem onder inschrijfnummer 40103401
Het kwartaalblad "Onder d'n Kroezeboom" is ingeschreven onder nummer ISSN 0929-919X